

Т.А. Непочатих, канд. техн. наук (*ХДУХТ, Харків*)

Д.А. Янушкевич, канд. техн. наук (*ХТЕІ КНТЕУ, Харків*)

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ РАМКОВИХ СТАНДАРТІВ БЕЗПЕКИ ТА ПОЛЕГШЕННЯ СВІТОВОЇ ТОРГІВЛІ В УКРАЇНІ

Модернізація діяльності органів державної влади, насамперед, вимагає чіткого розуміння шляхів та завдань наближення до міжнародних норм та стандартів, в тому числі і в галузі митної справи, виходячи з перспектив соціального захисту, економічного розвитку й використання ресурсів держави. 23 червня 2005 року у штаб-квартирі Всесвітньої митної організації (далі – ВМО) в Брюсселі кардинально новий рівень безпеки міжнародної торгівлі став реальністю завдяки прийняттю головами національних митних служб, які представляли 166-країн – членів ВМО Рамкових стандартів безпеки та спрощення міжнародної торгівлі (далі – Рамкові стандарти).

Мета Рамкових стандартів – створення міжнародної системи ідентифікації операторів міжнародної торгівлі, які забезпечують належний рівень гарантій безпеки у відношенні їх участі у міжнародному торговельному ланцюзі постачання. Такі оператори мають отримати відчутні вигоди від партнерства з митними адміністраціями, наприклад, у формі прискорення митного контролю та випуску у вільний обіг їх вантажів. Рамкові стандарти ВМО – це пакет з декількох взаємопов'язаних документів, що узагальнюють прогресивну практику та досвід країн, митні адміністрації яких, найповніше відповідають потребам сьогодення, насамперед США та ЄС. Ці документи окреслюють шляхи подальшого розвитку митних адміністрацій, основними з яких є: удосконалення міжнародного митного співробітництва та налагодження співпраці з діловими колами, збільшення повноважень митних адміністрацій; застосування методів вибіркової та аналізу ризиків; підвищення ролі аналітичної й розвідувальної роботи; комп'ютеризацію, використання більш досконалих технічних засобів митного контролю.

Державна митна служба України підписала Декларацію щодо впровадження Рамкових стандартів ВМО на національному рівні й затвердила Концепцію модернізації діяльності митної служби України, яка дає можливість не лише використовувати міжнародні стандарти у розбудові національної митної системи, але й сприятиме кращій погодженості національних пріоритетів у митній сфері з міжнародними стандартами і дозволить ефективніше захищати

національні інтереси України у сфері розвитку міжнародної торгівлі та економічної співпраці.

Запровадження Рамкових Стандартів з безпеки та полегшення світової торгівлі мають ряд особливостей. Рамкові Стандарти призначені для застосування всіма членами ВМО незалежно від рівня їх економічного розвитку що є запорукою використання позитивних факторів глобалізації. Ці стандарти засновані на чотирьох елементах: вони передбачають гармонізацію вимог щодо попереднього електронного повідомлення про вантаж при вхідних, вихідних і транзитних відправленнях; всі країни, приєднуються до Рамкових стандартів, беруть на себе зобов'язання послідовно підходити до питань управління ризиками з метою вирішення питань безпеки; Рамкові стандарти вимагають, щоб за обґрунтованим запитом приймаючої країни, заснованому на порівняльній методиці відстеження ризиків, митна адміністрація країни, що направляла товар, провела огляд контейнерів і вантажів підвищеного ризику при експорті, бажано з використанням неінтрузивної апаратури виявлення, такої як великоформатні рентгенапарати і детектори радіації; в Рамкових стандартах визначаються пільги, які митні служби будуть надавати компаніям, що дотримують мінімальні стандарти безпеки міжнародної ланцюга поставок товарів і використовують ефективні методи роботи.

В загальному, Рамкові Стандарти, зважаючи на ряд вищезазначених проблем України, дозволить Держмитслужбі України: застосовувати передові міжнародні стандарти у розвитку національної митної справи; створити сприятливіші умови для розвитку міжнародної торгівлі; поліпшити здатність виявляти і контролювати ризиковані вантажі та повноваження на перевірку вантажу; збільшити ефективність управління рухом товарних потоків за рахунок комплексного управління ланцюгом постачання товарів; скоротити тривалість процедур митного контролю і випуску товарів у вільний обіг за рахунок впровадження сучасних технологій під час огляду, надання попередньої електронної інформації та високого рівня управління персоналом; оцінка рівня безпеки в міжнародній торгівлі тощо.

Таким чином Рамкові Стандарти ВМО з безпеки та полегшення світової торгівлі покликані на світове врегулювання взаємовідносин між митними адміністраціями держав учасниць ВМО, полегшеного та безпечного перетину кордону для товарів, в решті-решт використання позитивних факторів глобалізації.